

Autoreferat

1. Imię i nazwisko: Svitlana Romaniuk
2. Rozwój naukowy: posiadane dyplomy i stopnie naukowe:

- 2007 Akademia Nauk Ukrainy, Instytut Języka Ukraińskiego. Kandydat nauk filologicznych, rozprawa pt. „Struktura kategorii temporalności we współczesnym języku ukraińskim”, promotor prof. dr hab. Mykoła Mirczenko.
- 2008 Nostryfikacja dyplomu, Uniwersytet Warszawski, Wydział Lingwistyki Stosowanej: Uznanie dyplomu w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędny ze stopniem naukowym doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa.
- 2000 Uniwersytet Wołyński im. Łesi Ukrainki, magister filologii ukraińskiej, specjalizacja językoznawcza, praca dyplomowa pt. „Minimalne konstrukcje zdaniowe z predykatywami czasownikowymi”, promotor dr Tetiana Masycka.

Dyplomy ukończenia studiów podyplomowych:

- 2012 Uniwersytet Warszawski. Studia podyplomowe „Ochrona własności intelektualnej”. Studia w latach 2011–2012.

Inne dyplomy i certyfikaty związane z prowadzoną działalnością naukową:

- 2012 Uniwersytet Warszawski. Kurs „Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na badania naukowe i tworzenie nowych programów kształcenia”.
- 2012 Uniwersytet Warszawski (Uniwersytet Otwarty UW). Kurs „Dydaktyka szkoły wyższej”.
- 2012 Centralna Komisja Egzaminacyjna. Szkolenie dla konstruktorów i recenzentów zadań egzaminacyjnych z języków mniejszości narodowych i języka regionalnego.
- 2011 Uniwersytet Warszawski. Szkolenie „Przygotowanie zajęć dydaktycznych według standardów UDL”. Projekt „Edukacja, niepełnosprawność, informacja, technologia – likwidowanie barier w dostępie osób niepełnosprawnych do edukacji”.
- 2009 Uniwersytet Warszawski. Szkolenie z dydaktyki szkoły wyższej w zakresie nauczania języków obcych.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych:

2007 Uniwersytet Warszawski

2007 Wydział Orientalistyki, Studium Europy Wschodniej; Szkoła Języków Wschodnich, wykładowca

2008 – 2011 Wydział Lingwistyki Stosowanej, Katedra Ukrainistyki, wykładowca

2011 Wydział Lingwistyki Stosowanej, Katedra Ukrainistyki, adiunkt

2003–2004 Akademia Municypalnoho Uprawlinnia (Kijów, Ukraina), wykładowca

2003–2004 Wyższa Szkoła Ekonomii i Marketingu Ekomen (Kijów, Ukraina), wykładowca

Pełnione funkcje:

W kadencji 2016–2020	Prodziekan ds. Studenckich i Dydaktyki, Wydział Lingwistyki Stosowanej, Uniwersytet Warszawski
1.09.2015 – 30.08.2016	p.o. Kierownika ds. Studenckich w Katedrze Ukrainistyki UW
2014 – do chwili obecnej	Koordynator Zespołu Języka Rosyjskiego w Studium Europy Wschodniej UW
2012–2016	Członek Zespołu ds. Programu Studiów w Katedrze Ukrainistyki UW
2012 – do chwili obecnej	Członek Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Szkole Języków Wschodnich UW
2011–2014	Przewodnicząca Komisji Rekrutacyjnej w Katedrze Ukrainistyki UW
2011 – do chwili obecnej	Pełnomocnik ds. Rekrutacji w Katedrze Ukrainistyki UW

Członkostwo w radach naukowych, kolegiach redaktorskich:

2013 – do chwili obecnej	Członek rady naukowej i kolegium redakcyjnego „Studia Ucrainica Varsoviensia”
2013 – do chwili obecnej	Redaktor serii leksykograficznej Katedry Ukrainistyki pt. „Myśli uczesane”
2013 – do chwili obecnej	Członek Międzynarodowej Asocjacji Ukrainistów (oddział w Polsce).
2015 – do chwili obecnej	Członek kolegium redakcyjnego „Naukowy Czasopys Nacjonalnego Uniwersytetu Pedagogicznego im. M. P. Drahomanowa”, Kijów, Ukraina
Od 2016 r.	Członek pracowni językoznawstwa kontrastywnego pod kierunkiem dr hab. Iryny Kononenko.

Nagrody:

Dyplom Rektora UW o uznaniu osiągnięć mających wpływ na rozwój oraz prestiż Uniwersytetu Warszawskiego, 21.10.2015 r.

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

a) tytuł osiągnięcia naukowego:

analiza lingwistyczna ukraińskiego dyskursu politycznego ze szczególnym uwzględnieniem nieodpowiednich zachowań językowych, w tym języka agresji w latach 2010–2014, podczas prezydentury Wiktora Janukowycza.

Svitlana Romaniuk, *Ukraiński dyskurs polityczny w latach 2010–2014. Analiza lingwistyczna*, Warszawa: Sowa 2016, 357 str., ISBN 978–83–941574–3–2

Recenzenci wydawniczy: prof. Hałyna Maciuk, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie, Ukraina; dr hab. Jakub Sadowski, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytet Warszawski.

- c) omówienie celu naukowego ww. prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania.

Jako osiągnięcie naukowe zgłaszam monografię pt. *Ukraiński dyskurs polityczny w latach 2010–2014. Analiza lingwistyczna*, będącą owocem moich wieloletnich zainteresowań komunikacją społeczną i rolą języka w funkcjonowaniu poszczególnych grup społecznych, m.in. w środowisku polityków ukraińskich.

W początkowym okresie mojej kariery naukowej zajmowałam się gramatyką funkcjonalną na materiale pochodzącym z języka ukraińskiego. Wyniki prowadzonych badań językoznawczych przedstawiłam w licznych artykułach, stały się one częścią mojego dorobku (Wykaz publikacji: pkt. III. poz. 17, 20, 23-24, 27, 30-36).

W kolejnym okresie na plan pierwszy moich zainteresowań naukowych wysunęły się zagadnienia dotyczące analizy dyskursu, w dużej mierze po zapoznaniu się z dorobkiem polskich badaczy tej dziedziny, zwłaszcza z pracami prof. Anny Duszak, z którą rozpoczęłam długoletnią współpracę i pod kierunkiem której uczestniczyłam w projekcie „Swoj – inny – obcy”: semiotyczno-dyskursywne wykładniki identyfikacji społecznej a style dialogu międzykulturowego. W ujęciu krytycznej analizy dyskursu” (Zakład Badań nad Dyskursem, Instytut Lingwistyki Stosowanej UW).

Podjęcie interdyscyplinarne do zjawisk językowych i społecznych, komunikacja społeczna oraz wiodąca rola języka zainteresowały mnie na tyle, że stały się moim tematem przewodnim w ostatnich latach. Skrupulatnie badałam wypowiedzi osób publicznych, m.in. polityków i dziennikarzy, nie tylko ukraińskich, a także polskich – porównywałam, zestawiałam i szukałam przyczyn odmienności w zachowaniach językowych polityków ukraińskich. Badania te stały się podstawą artykułów naukowych i referatów, które wygłaszałam na konferencjach w kraju i zagranicą i które zawsze budziły żywe zainteresowanie moich odbiorców. To właśnie podejście dyskursywne stanowi obecnie główny przedmiot moich zainteresowań badawczych, obejmuje ono socjolingwistykę, stylistykę i analizę gatunków mowy, retorykę, a także lingwistykę krytyczną: krytyczną analizę dyskursu i komunikację społeczną.

Obecnie analiza dyskursu politycznego stanowi zasadniczą część moich ostatnich badań i najważniejszą część mojego dorobku naukowego – jej poświęciłam swoje ostatnie artykuły i referaty (Wykaz publikacji: pkt. III. poz. 1, 3-8, 11-12). Podejmowałam w nich nie tylko zagadnienia związane z manipulacją językową, nieporadnością czy nieumiejętnym władaniem stylem, wykrzyknikami, ale też opisywałam m.in. arsenał inwektyw ukraińskich. Podczas zbierania materiału do analizy udało mi się zgromadzić dość duży zbiór przykładów – wypowiedzi ustnych i pisanych, który stał się bazą do dalszych badań i analiz. Zamierzam wykorzystać go również w *Słowniku terminów społeczno-politycznych*, koncepcję którego opracowałam już szczegółowo, przygotowałam strukturę i zamierzam zrealizować w swojej dalszej pracy.

W monografii przedstawiłam przekrojową analizę środków językowych stosowanych przez polityków w celu wyegzekwowania własnych żądań, wymagań, a także przekonania i pokonania przeciwnika, zwiększenia własnej roli i znaczenia na arenie politycznej. Opisałam również sposoby kreacji i doskonalenia własnego wizerunku poprzez wykorzystanie odpowiedniego słownictwa. Materiałem faktograficznym są wypowiedzi polityków, zazwyczaj nieopracowane przez speechwriterów i dziennikarzy, czyli wypowiedzi autentyczne, cytowane przez media w wersji oryginalnej, niezmienionej, które oddają pełny obraz funkcjonowania języka polityki i polityków, a także pozwalają na sformułowanie obiektywnych wniosków. Obiektem analizy są także stenogramy posiedzeń w Radzie Najwyższej i cytowane w mediach wypowiedzi polityków, przede wszystkim te, które przedstawiają oryginalną wypowiedź. Są to wystąpienia publiczne działaczy politycznych

różnej rangi, ich komentarze, sprawozdania w Radzie, podczas posiedzeń i zebrań, okrągłych stołów, narad, udostępnione mediom. Dobierając przykłady ilustracyjne, czerpałam z wypowiedzi polityków z różnych partii i o odmiennych poglądach. Przykłady zostały pogrupowane zgodnie z ich rolą w dyskursie, opisane i podane w kontekście, czasami szerszym, tak aby móc przekonująco przedstawić ich funkcje i znaczenie, wpływ na odbiorców i społeczeństwo. Źródła zawierają interesujące przykłady stosowania różnorodnych strategii w celu zaspokojenia własnych aspiracji politycznych, odbiegające od ogólnie przyjętej kultury prowadzenia sporów, umiejętnej retoryki, sztuki oratorskiej, budowania wypowiedzi argumentacyjnej i zwięzłej. Ich analiza może być przyczynkiem do dalszych studiów nad stylem rządzenia ukraińskich elit politycznych, np. w zestawieniu z europejskim modelem funkcjonowania społeczno-politycznej organizacji państwa, a także konfrontacji ukraińskiej tradycji z europejskimi normami sprawowania władzy, zwłaszcza w zakresie prowadzenia sporów i negocjacji.

Ukraiński dyskurs polityczny ze względu na sytuację w państwie powstaje w tekstach wygłaszanych bądź pisanych nie tylko w języku ukraińskim, lecz także po rosyjsku. Jest to jego cechą charakterystyczną, u podstaw której leżą czynniki historyczno-polityczne, m.in. długoletnie sztuczne upodabnianie języka ukraińskiego do rosyjskiego, czemu miały służyć wymuszane zmiany w systemie języka na poziomie leksykalnym, gramatycznym, składniowym i co w końcu prowadziło do tego, że język ojczysty na Ukrainie przestał być postrzegany jako wartościowy i był stopniowo wypierany przez rosyjski. Tę tendencję wyraźnie widać zwłaszcza w badanym okresie, gdy np. wypowiedzi w Radzie Najwyższej brzmią w obu językach albo są 'mieszane', tj. wypowiedź składa się z części po rosyjsku i po ukraińsku, często też zawiera pojedyncze wyrazy w języku innym niż cała wypowiedź etc. Dlatego świadomie analizuję teksty rosyjskie, chociaż obecnie językiem państwowym pozostaje ukraiński.

Ukraiński dyskurs polityczny nie jest dyskursem jednego naturalnego języka, stanowi połączenie ukraińskiego i rosyjskiego, nie zawsze na poziomie dwóch tekstów / wypowiedzi; często obserwujemy nieuzasadnione mieszanie obu języków, które podczas głębszej analizy da się zdefiniować jako pewną strategię bądź przeciwnie – nieumiejętność i nieporadność językową.

Praca podejmuje także problematykę stosowania wypowiedzi niegrzecznych, nieodpowiednich i agresywnych w ukraińskim dyskursie politycznym. Badania dotyczą w szczególności opisu środków językowych wykorzystywanych do realizacji polityki perswazyjnej, manipulacyjnej. Ich celem jest ustalenie przyczyn oraz skutków stosowanych strategii werbalnych, wskazanie na ich typowość albo odmienność od ogólnie przyjętych zachowań językowych odpowiednich dla stylu parlamentarnego. Próby dominacji politycy realizują poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów językowych, warunkując tym samym utrzymanie władzy.

Badanie swoje opieram na założeniach wypracowanych przez nurt krytycznej analizy dyskursu. Takie podejście metodologiczne traktuje dyskurs jako zdarzenie komunikacyjne, w którym wyodrębnia się dwa podstawowe wymiary – syntaktyczny i semantyczny, czyli formalny i znaczeniowy. Krytyczna analiza dyskursu jako narzędzie badawcze była pomocna przy zestawieniu stosowanych środków przekazu językowego, zwłaszcza tych nacechowanych negatywnie, i wskazaniu ich funkcji, różnorodności oraz ogólnej roli w ukraińskim dyskursie politycznym, miała także znaczenie dla zbadania ukrytych relacji przyczynowości i determinowania zależności zachodzących pomiędzy zdarzeniami i praktykami dyskursywnymi oraz relacjami i procesami społecznymi. Do analizy wykorzystałam przede wszystkim metody lingwistyczne, chociaż opierałam się też na jakościowej analizie dyskursu, która przewiduje wraz z dogłębną analizą językową (np. leksyki nacechowanej negatywnie, epitetów, zaimków, metafor) i analizę kontekstu.

Odwołuję się do metody opisowej zjawisk językowych występujących we współczesnym języku ukraińskim, którym posługuje się pewna grupa społeczna. Podstawą do wyrażenia spostrzeżeń lingwistycznych jest odnajdywanie w tekście określonego zachowania werbalnego (faktu językowego), ustalenie cech szczególnych i opis zjawiska, które ów fakt modeluje (np. reakcje innego mówcy lub rezonans społeczny). Sięgam także do krytycznej analizy dyskursu oraz analizy treści głównie tych zjawisk, które są kluczowe dla wpływu ideologicznego na odbiorcę. O słuszności wyboru tej metodologii świadczy to, że daje ona możliwość ustalenia sposobu przedstawienia poszczególnych tematów oraz wskazania tendencji do zmian. Innymi słowy, taka analityczna praca zakłada nie tylko ustalenie zawartości informacji w tekście (analizy fragmentu wypowiedzi poprzez całość), lecz także to, czy i na ile różnym elementom kontekstu została nadana większa waga i znaczenie. Krytyczna analiza dyskursu pozwala zrozumieć i ustalić znaczeniowe ukierunkowanie komponentów wypowiedzi.

Pojęcie dyskursu w tej pracy formułowane jest według podstaw teoretycznych T. van Dijka – jako zdarzenie komunikatywne, w którym ludzie używają języka, by przekazać różne idee i przekonania. Odbywa się w ramach pewnych sytuacji społecznych, a komunikacja w interakcji, która zachodzi między jej uczestnikami, stanowi źródło analizy dyskursywnej. Analiza dyskursywna powstaje w dwóch płaszczyznach – krytycznej i jakościowej (por.: *Jakościowa analiza dyskursu w naukach społecznych*, red. R. Wodak, M. Krzyżanowski, Warszawa 2011). Jednak są to płaszczyzny połączone wspólnym zadaniem, gdyż, według Ruth Wodak, „analiza dyskursu daje ogólne ramy pojęciowe na potrzeby badań społecznych ukierunkowanych problemowo” (*Ibidem*). Zadaniem krytycznej analizy dyskursu jest opis, jak użycie języka wpływa na wyobrażenie człowieka o świecie i na przebieg interakcji, a z drugiej strony – jak interakcja wpływa na formułowanie wypowiedzi, dobór środków językowych, a także w jaki sposób odbiorcy i ich przekonania wpływają na rozwój zdarzenia komunikatywnego.

Rozprawa składa się z trzech rozdziałów, z których pierwszy pt. *Współczesne badania nad dyskursem* stanowi teoretyczne podstawy pracy. Jest on niejako kontynuacją zarysowanych we wstępie założeń metodologicznych, gdyż przedstawienie ich wymagało szerszego i dokładniejszego opisu. W tej części poświęciłam uwagę dotychczasowym badaniom na ten temat, koncentruję się także na przedstawieniu kategorii, na których opieram swoją pracę, jak również wyjaśniam, czym jest właściwie dyskurs polityczny.

W rozdziale II książki pt. *Ukraiński dyskurs polityczny: cechy charakterystyczne* wskazuję sposoby powstawania tekstów politycznych nacechowanych negatywnie oraz opisuję problem tworzenia komunikatów nieodpowiednich, niezgodnych z kulturą prowadzenia sporów w dyskursie politycznym na przykładzie ukraińskim. Przedstawiam środki manipulacyjne, z których korzystają politycy ukraińscy, opisuję różne typy wypowiedzi, które mieszczą się w modelu agresji werbalnej; wskazuję też kontekst, w którym one występują, czasami szerszy, tak aby móc przekonująco przedstawić ich funkcję i znaczenie.

Szczegółowy opis środków językowych wykorzystywanych w dyskursie politycznym, zwłaszcza tych, które mają w sobie elementy perswazyjne, nacechowane negatywnie albo są kwalifikowane jako inwektywy, jest kluczowym dla tego badania i stanowi najbardziej obszerny rozdział III pt. *Analiza lingwistyczna ukraińskiego dyskursu politycznego*. Opis konstrukcji neologicznych, a także frazeologicznych i neofrazeologicznych, próba ustalenia źródła ich powstania oraz wskazanie przyczyn ich doboru, wyjaśnienie, na ile są zrozumiałe i nośne dla odbiorców oraz analiza wpływu wykorzystywanych środków językowych na ogólną strukturę dyskursu politycznego i opis możliwości zastosowania sposobu mówienia niekoniecznie wychodzącego poza granice odpowiedniego dla polityka zachowania w sytuacjach wymagających szybkiej reakcji, będą analizowane w tej części pracy.

W poszczególnych podrozdziałach analizuję te zjawiska językowe, które są kluczowe dla zrozumienia wyjątkowości ukraińskiego dyskursu politycznego, m.in. koncentruję się na sposobie formułowania wypowiedzi przez ówczesnych polityków ukraińskich, na tym, jak – czy w sposób poprawny, czy zupełnie nieodpowiedni wykorzystują środki werbalne z różnych obszarów języka (leksyki, stylistyki, składni, frazeologii). Scharakteryzowanie różnorodności środków stosowanych przez wybraną grupę pomogło w określeniu roli środków nadużywanych, m.in. leksyki nacechowanej negatywnie, nowotworzonych nazw, epitetów czy frazeologizmów oraz inwektyw.

Przedstawiłam w tej monografii szczególne cechy ukraińskiego dyskursu politycznego, charakterystyczne dla rozwijających się demokracji, w których wypowiedzi polityczne bardzo powoli ewoluują w stronę umiarkowanej retoryki, dialogu z zachowaniem dobrych manier, ale i doprowadzeniem zamiarów do skutku. Niestety obserwowany ogólnie dyskurs ukraiński może na tym etapie stać się raczej obiektem badań w zakresie nieumiejętnych praktyk językowych niż analizy dyskursu *a priori*. Cechą charakterystyczną dyskursu politycznego w okresie od początków sprawowania władzy przez prezydenta Janukowycza do przedterminowego zakończenia jego kadencji stała się rozbieżność pomiędzy używanym przez polityków stylem a wymaganą kulturą języka oficjalnego; jego ‘wyjątkowością’ stały się sformułowania, które ujawniły przede wszystkim nieporadność językową i nieumiejętność retoryczną. Doszłam do wniosku, że właśnie to najsilniej określa język polityki wybranego przekroju czasowego na Ukrainie. W tym okresie wypowiedzi polityczne wyróżniały się stosowaniem zamierzonych strategii komunikacyjnych, które miały na celu poniżenie przeciwnika, przekonanie do swoich racji w sposób emocjonalny, czasem arogancki, tym samym ich autorzy absolutnie nie stosowali obowiązujących zasad retoryki czy dobrego tonu.

W tej pracy problematyka wykorzystywania wypowiedzi niestosownych zajęła ważne miejsce – opisałam środki językowe wykorzystywane do realizacji polityki perswazyjnej czy manipulacyjnej, ustaliłam też, że u podłoża takiego zachowania werbalnego leżą czynniki społeczne, m.in. pochodzenie i wykształcenie wybranych polityków, częściowo też ich wcześniejsze miejsce zamieszkania (np. Donieck, który często pojawiał się w przymiotniku *donieckij*, stosowanym w odniesieniu do osób, które przyjechały m.in. do Kijowa, ale też innych miast jako przedstawiciele ekipy partii, która wygrała wybory, proprezydenckiej, a zatem jako ci, którzy mają przejąć pełnię władzy na miejscach, zamiast polityków miejscowych, z przeciwnej opcji politycznej).

Jest to książka, która uzupełni fragmentaryczne badania ukraińskie dotyczące ukraińskiego dyskursu politycznego (por. prace Hałyny Jaworskiej, Ołeksandra Bohomołowa, Hrystyny Dacyszyn, Iryny Magryckiej, Ołeny Rudej), w szczególności w ujęciu lingwistycznym, bowiem język ma bezpośrednie przełożenie na kreowanie świadomości wyborców i społeczeństwa ogółem, zatem i na procesy społeczno-polityczne zachodzące na Ukrainie. Ponadto jest to praca powstała z wykorzystaniem podejścia interdyscyplinarnego, a nie tylko stricte językoznawczego, co wyróżnia ją wśród innych publikacji ukraińskich. Z kolei proponowany w tej książce okres badawczy jak dotąd nie był obiektem szeroko zakrojonych badań naukowych, chociaż ze względu na rezonans społeczny m.in. w latach 2013–2014, jak również w latach następnych wskazane jest zastanowienie się nad możliwymi przyczynami i skutkami używania takich a nie innych form i konstrukcji językowych, które w sposób oczywisty przekładały się na styl prowadzenia polityki. Z drugiej strony walka polityczna miała bezpośredni wpływ na konstruowanie zupełnie wyjątkowego sposobu wyrażania się i powstawanie odmiennego i wyjątkowego dyskursu politycznego.

Zatem temat rozprawy jest niezwykle aktualny, gdyż proponuje naukową refleksję nad współzależnością *język–władza* w okresie, gdy interferencja języka rosyjskiego i zniekształcenie j. ukraińskiego osiągnęło na Ukrainie swoje apogeum, a państwo ukraińskie

doczekało się nieporadnych, niewykształconych i co gorsza – związanych ze środowiskiem kryminalnym – przywódców politycznych. Uważam, że przyczyną deformacji języka polityki w okresie 2010–2014 może być to, że wówczas w tym środowisku znalazło zbyt dużo osób absolutnie nienadających do tego, aby ową politykę uprawiać, nie było elity, która miała wizję funkcjonowania państwa i sukcesywnie ją realizowała, przekonując przy tym swoich oponentów. Analizowany w pracy odcinek czasowy wyraźnie wskazuje na to, że zdolności komunikacyjne ukraińskich polityków, zwłaszcza prowadzenie sporów, a także oddziaływanie na odbiorcę i tworzenie ustalonego schematu dyskursywnego, wymagają oceny merytorycznej.

Praca jest przyczynkiem do kompleksowych badań nad ukraińskim dyskursem politycznym, dzięki któremu możliwe jest ustalenie zależności pomiędzy sposobem mówienia, a w szczególności wykorzystywaniem języka perswazji, manipulacji, a procesami społecznymi zachodzącymi na współczesnej Ukrainie. Np. zbyt często w badanym okresie powstawały teksty polityczne nacechowane negatywnie, niezgodne z kulturą prowadzenia sporów, a środki manipulacyjne mieściły się w modelu agresji werbalnej. Dominacja ukazywała się nie tylko w przejęciu władzy rzeczywistej na Ukrainie (rząd, sądy, urzędy etc), eksponowana była także w językowo poprzez odpowiedni dobór leksyki, tworzenie neologizmów, wykorzystywanie frazeologii, tworzenie neofrazeologizmów, stosowanie inwektyw etc.

Analiza wpływu wykorzystywanych środków językowych na ogólną strukturę dyskursu politycznego, którą przedstawiłam w tej pracy, pozwoliła na wyciągnięcie pewnych wniosków: zastosowanie środków wychodzących poza granice odpowiedniego dla polityka zachowania ma na celu wyłącznie jedno – poniżenie adresata – i nie wnosi niczego nowego do poziomu debaty, ale tworzy atmosferę pewnego strachu przed nadawcą, którego postrzega się jako osobę silniejszą, mającą duże możliwości ataku, np. poprzez elementy agresji werbalnej. Można zaryzykować stwierdzenie, że była to taktyka starannie wypracowana i pielęgnowana, wzorem Orwellowskiej nowomowy czy też języka totalitarnego za czasów radzieckich.

Badanie wydaje się być ważne ze względu na bliskość geograficzną Polski i Ukrainy, a co za tym idzie – wspólne interesy geopolityczne, znajomość realiów, w tym także w płaszczyźnie językowej, może być pomocna w pojmowaniu odmiennego stylu prowadzenia polityki przez Ukraińców.

Jeżeli chodzi o praktyczne zastosowanie badań, wyniki mogą przyczynić się do lepszego rozumienia roli języka jako jednego z narzędzi sprawowania władzy, m.in. poprzez formułowanie w nim takich, a nie innych konstrukcji, a także do odpowiedniej selekcji i doboru środków językowych podczas konstruowania tekstów politycznych. Badanie wspólnot językowych, które formułują np. teksty manipulacyjne czy perswazyjne, ma znaczenie dla tych grup społecznych, których takie działania dotyczą bezpośrednio czy pośrednio. Rozumienie wpływów konkretnej grupy społecznej na inną pozwoli uświadomić i przeciwstawić się takiemu działaniu, ma zatem wartość nie tylko teoretyczną, ale i praktyczną. Wyniki badania mogą być wykorzystane przez innych badaczy, można je zastosować dla nauk pokrewnych, w tym socjologii, politologii, teorii komunikacji, medioznawstwa i in.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych.

Od uzyskania stopnia doktora nauk humanistycznych w 2007 r. poza monografią habilitacyjną opublikowałam 30 artykułów w czasopiśmie, 7 rozdziałów w monografiach, 4 recenzje, 4 opracowania dydaktyczne (we współautorstwie), byłam współredaktorem 4 monografii, redaktorem 2 zestawów materiałów pomocniczych opracowanych dla Centralnej

Komisji Egzaminacyjnej, współredagowałam czasopismo z listy czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Byłam recenzentem 2 monografii naukowych, 1 podręcznika. Jako recenzent prac doktorskich i magisterskich współpracuję z Narodowym Pedagogicznym Uniwersytetem im. M. P. Drahomanowa (zrecenzowałam 3 prace doktorskie w 2010, 2011, 2016 r.), jako recenzent publikacji naukowych – z Uniwersytetem Ludwiga Maximiliana w Monachium (od 2013 r. do chwili obecnej jestem recenzentem wydania „Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht”).

Projekty naukowe:

Z naukowcami z Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie oraz Ukraińskiego Katolickiego Uniwersytetu uczestniczyłam w międzynarodowym projekcie „Ukraina – Polska: Dialog kultur” (2012–2014), w ramach którego wydaliśmy nowoczesny akademicki podręcznik do nauki j. ukraińskiego (Warszawa 2014).

Byłam wykonawcą projektu „Swoj – inny – obcy”: semiotyczno-dyskursywne wykładniki identyfikacji społecznej a style dialogu międzykulturowego. W ujęciu krytycznej analizy dyskursu” (Zakład Badań nad Dyskursem, ILS UW, 2013–2015).

Brałam udział w międzynarodowym projekcie „Predykat w strukturze zdania” (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy, Uniwersytet Przykarpacki im. W. Stefanyka, Uniwersytet Warszawski, 2009-2010), w ramach którego została wydana monografia zbiorowa.

Biorę udział w międzynarodowym projekcie „W kręgu języka, literatury i kultury”, powstałym z inicjatywy Katedry Ukrainistyki UW i Uniwersytetu Przykarpackiego im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku (Ukraina), w ramach którego wydawane są publikacje naukowe. Do tej pory ukazało się XIV tomów.

Granty i stypendia:

Byłam beneficjentką stypendium stażowego w ramach programu stypendialnego dla młodych doktorów UW finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Projekt „Nowoczesny Uniwersytet – kompleksowy program wsparcia dla doktorantów i kadry dydaktycznej UW” (2011r.)

W 2013r. otrzymałam grant Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW na zadania służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich.

Rozwój warsztatu metodologicznego:

Od początku pracy naukowej moje zainteresowania badawcze koncentrowały się wokół gramatyki funkcjonalnej języka ukraińskiego, która w dużym stopniu pomogła mi w opracowywaniu szerszych tematów – m.in. analizy dyskursów publicznych – politycznego czy mediów w oparciu o podstawy lingwistyczne. Solidne podstawy do prowadzenia badań zdobyłam, ucząc się od prof. Mykoły Mirczenki na Wołyńskim Państwowym Uniwersytecie im. Lesi Ukrainki, który jest kontynuatorem badań prowadzonych przez szkołę gramatyczną prof. Iwana Wyhowancja, wywodzącego się z tejże uczelni, który z sukcesem wypromował wiele filologów ukraińskich świadomych odmienności i wyjątkowości języka ukraińskiego na tle innych języków słowiańskich. Było to o tyle ważne, że po rozpadzie Związku Radzieckiego język ukraiński, w tym także gramatyka, wymagał dogłębnej zmiany po latach upodabniania jego struktury – zarówno leksykalnej, jak i syntaktycznej – do języka

rosyjskiego. Wspomniana szkoła gramatyczna jest znana na Ukrainie, a Katedra Języka Ukraińskiego na Wołyniu ma największą liczbę doktorów habilitowanych w dyscyplinie językoznawstwa ukraińskiego. Postępy swojej pracy doktorskiej mogłam więc konsultować z uczniami profesora oraz z nim samym, wówczas Kierownikiem Zakładu Gramatyki Języka Ukraińskiego Ukraińskiej Akademii Nauk, gdzie obroniłam pracę doktorską.

Rozprawa doktorska stanowiła analizę składu kategorii temporalności w języku ukraińskim, którą modelowały dwa typy gramem – morfologiczno-syntaktyczne, stanowiące strukturę kategorii czasu i semantyczno-syntaktyczne – jako składniki szerszej funkcjonalno-syntaktycznej kategorii temporalności. Analizę przeprowadziłam, korzystając z metodologii językoznawstwa funkcjonalnego. W pierwszych latach po doktoracie kontynuowałam badania, publikując w różnych czasopismach naukowych w kraju i za granicą (publikacje: *Складнопідрядні речення як базова структура для темпоральних синтаксем (на матеріалі української мови)* [w:] „Slavia Orientalis”, том LVII, Nr 1, Warszawa 2008, s. 147-153; *Вплив часових маркерів на семантику теперішнього актуального часу (на матеріалі творів Лесі Українки)* [w:] *Леся Українка і сучасність*. Збірник наук. праць, т. 4 (2), Луцьк 2008, с. 355 -361; *Структура загального відносного часу в українській мові* [w:] „Вісник Прикарпатського національного університету. Філологія”, вип. XXI-XXII, Івано-Франківськ 2009, с. 112-114; *Роль темпоральних актуалізаторів у реалізації семантики теперішнього часу* [w:] „Філологічні науки”. Збірник наук. праць, вип. 2, Полтава 2009, с. 95-100; *Обставинні прислівники і їхня роль у вираженні часу в реченні* [w:] „Studia Ukrainica Varsoviensia”, t. I, Warszawa 2013, s. 229-239). Badania dotyczyły częściowo też płaszczyzny gramatyki kontrastywnej (artykuł *Функційне навантаження сполучників із часовою семантикою в українській та польській мовах*, przyjęty do druku w „Studia Slavica”, Budapeszt). Później starałam się poszerzyć tematykę badawczą, więc moje referaty i publikacje w okresie 2010–2016 oscylują dookoła problemów socjolingwistycznych – polityki językowej i statusu języka ukraińskiego (publikacje: *Stanowisko partii politycznych w kwestii języka ukraińskiego na Ukrainie* [w:] „Obóz”, t. 53, Warszawa 2010, s. 55-64; *Status języka ukraińskiego w przedwyborczych programach kandydatów na Prezydenta Ukrainy w 2010 roku* [w:] *Stany Zjednoczone i Ukraina w zmieniającym się świecie*, Warszawa 2011, s. 109-116; *Вибрані аспекти дослідження вербальної агресії у польській соціолінгвістиці* [w:] „Мова і суспільство”, за ред. Г. Мацюк, вип. 3, Львів 2012, с. 162-169).

Ze względu na specyfikę tej dziedziny poszerzyłam warsztat metodologiczny o narzędzia z zakresu analizy dyskursu, z którą mogłam zapoznać się najpierw dzięki publikacjom, a później bliższej znajomości i współpracy z prof. Anną Duszak. Po przyjęciu mnie na Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego – początkowo na stanowisko wykładowcy, a w roku 2011 – adiunkta Katedry Ukrainistyki mogłam zapoznać się z dorobkiem wiodących polskich badaczy, a także poszerzyć swoje zainteresowania badawcze. Skupiając się na komunikacji społecznej, która najbardziej mnie interesowała, w tym także komunikacji międzykulturowej doszłam do wniosku, że podobnych badań na materiale ukraińskim jest niewiele, a jest to wyjątkowy kierunek badawczy, co pomogło mi sformułować problem w odniesieniu do odmiennej sytuacji społecznej i językowej, lecz typowej dla Ukrainy, i spróbować zmierzyć się z nim. Przedstawałam go w poszczególnych publikacjach, które dotyczyły różnych aspektów komunikacji politycznej, np. dotyczyły niestosownych zachowań werbalnych i niewerbalnych (publikacja *Sposoby (nie)werbalnego pokonania przeciwnika w ukraińskim dyskursie politycznym* [w:] *O języku i nie tylko. Studia i szkice*, pod red. K. Jurczaka, I. Kotańskiej, J. Sadowskiego, Warszawa 2013, s. 197–215); znaczenia wypowiedzi emocjonalnych w wyegzekwowaniu własnych potrzeb i żądań (publikacja *Функційність вигуків у мовленні українських політиків* [w:] „Науковий часопис національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова”, Серія 10.

Проблеми граматики і лексикології української мови, вип. 11, Київ 2014, с. 146–151); problematyki stylistycznej, mianowicie zniekształcenia stylu urzędowego i oficjalnego (publikacja „Я прошу вас, послушайте. Криком ми ж нічого не допоможемо один одному”, або про розмовний стиль в українському парламентському дискурсі [в:] „Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht”, hrsg. von O. Novikova, P. Hilkes, U. Schweier, Verlag Otto Sagner, Munchen – Berlin – Leipzig – Washington, D.C. 2014, s. 201–216). Artykuł pt: *Мова і Закон: контрверсії та маніпуляції в українському парламентському дискурсі*, opublikowany w: „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, t. 50, Warszawa 2015, s. 208–222, przedstawia problem powstały w wyniku głosowania nad Ustawą o językach w Radzie Najwyższej i sposoby wyrażania się w związku z tym zanotowane w stenogramach RN. Kwestie stylu poruszyłam także w artykule *Лінгвостилістичні особливості інавгураційної промови (на прикладі виступу П. Порошенка)*, opublikowany w: „Лінгвостилістичні студії”, ред. С. Богдан, вип. 3, Луцьк 2015, с. 158-167, ustalono przy tym wyjątkowe cechy charakterystyczne gatunku przemówienia inauguracyjnego opierając się na nielicznych jak dotąd przykładach – tylko 5 wystąpień od czasu uzyskania przez Ukrainę niepodległości. Dyskurs parlamentarny jako część politycznego analizowany był w publikacjach: *Звертання в українському парламентському дискурсі* [в:] „Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht”, hrsg. von O. Novikova, P. Hilkes, U. Schweier, Verlag Otto Sagner, Munchen – Berlin – Leipzig – Washington, D.C. 2015, s. 148-160 oraz *Українська політична метафора: типи і функції* [в:] *Тенденції розвитку української лексики та граматики*, ч. II, Warszawa 2015, с. 38-50).

W ostatnich latach poszerzałam badania o analizę języka mediów oraz charakterystykę reklamy politycznej (publikacje: *Свої-інші-чужі в українському media-дискурсі. Висвітлення проблеми зрадників і ‘тушок’* [w:] „Slavia Orientalis”, Rocznik XIV, nr 1, Warszawa 2015, s. 125-139; *Нова лексика в українському media-дискурсі та проблема її інтерпретації польськими і німецькими ЗМІ* [в:] *Dekonstruktion und Konstruktion. Zwischen Sprach- und Literaturwissenschaft. Festschrift für Ulrich Schweier zum 60. Geburtstag*, hrsg. von E. Graf, I. Mendoza, B. Sonnenhauser. Muenchen, Berlin, Leipzig, Wien 2015, s. 225-245 (we współautorstwie z O. Nowikową); *Тілесність в українській політичній рекламі (на прикладі виборів у 2015р.)* [w:] K. Jakubowska-Krawczyk, P. Olechowska, S. Romaniuk, M. Zambrzycka (red.), *Ciało i tożsamość w ukraińskiej kulturze, sztuce, literaturze, języku*, Warszawa 2016, s. 334–349). Ostatni temat, mianowicie badania nad reklamą polityczną uważam za niezwykle ważny i potrzebny ze względu na lukę w ukrainistyce, na nich zamierzam się skupić w dalszej swojej pracy naukowej.

Niektóre swoje publikacje poświęciłam także dydaktyce języka ukraińskiego jako obcego, ponieważ stanowiły one podwaliny teoretyczne mojej pracy dydaktycznej. Publikacje dotyczą nauki języka w szkole wyższej: *Вивчення іноземної мови у Польщі: погляд у майбутнє* [в:] *Мова як іноземна: проблеми сертифікації за європейськими стандартами*, ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор, Львів 2010, с. 29–34; czy w innych szkołach na terenie Polski: *Rzadko nauczanu język sąsiada* [w:] „Języki obce w szkole”, Warszawa 2014, s. 43–47 (we współautorstwie z M. Saniewską); sprawdzania znajomości języka ukraińskiego jako języka mniejszości w szkole średniej: *Перевірка знань української мови як іноземної у Польщі* [в:] „Науковий часопис національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова”, Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови. Вип. 9, Київ 2012, с. 228–237; oraz zasad i przebiegu prac nad certyfikacją – potwierdzeniem znajomości języka ukraińskiego jako obcego według wytucznych Rady Europy: *Сертифікаційний іспит із української мови на рівні B2: зміна зразка* [в:] „Теорія і практика викладання української мови як іноземної”, вип. 8, Львів 2013, с. 27-39).

Główne kierunki badawcze:

1. analiza dyskursu
2. język komunikacji społecznej i mediów
3. socjolingwistyka, polityka językowa
4. gramatyka funkcjonalna
5. dydaktyka języka ukraińskiego jako obcego.

Aktualność prowadzonych przeze mnie badań i ich potrzebę niejednokrotnie konsultowałam z ukraińskimi kolegami, m.in. z założycielką lwowskiej szkoły socjolingwistycznej i recenzentką mojej monografii prof. Hałyną Maciuk, kierownik Wydziału Socjolingwistyki Ukraińskiej Akademii Nauk prof. Switłaną Sokołową, prof. Natalią Kostusiak, prof. Iryną Dudko oraz innymi naukowcami, z którymi podtrzymuję relacje zawodowe.

Dlatego też starałam się rozwijać kontakty naukowe, wyjeżdżając nie tylko na konferencję, ale także na staże naukowe, m.in. w roku 2011 odbyłam staż na Uniwersytecie im. Iwana Franki we Lwowie pod kierunkiem prof. Maciuk.

Brałam aktywny udział w konferencjach naukowych — krajowych i międzynarodowych, m.in. w Kijowie, Lwowie, Łucku, Iwano-Frankiwsku, Warszawie, Lublinie, Poznaniu, Pradze, Monachium.

Wymiana doświadczeń i mobilność odgrywają w mojej karierze zawodowej niezwykle ważną rolę, staram się uczestniczyć w życiu naukowym w kraju i za granicą, zwłaszcza tam, gdzie są prowadzone badania z szeroko rozumianej ukrainistyki. Nawiązałam cenne kontakty, które pozwoliły na podpisanie umowy Erasmus dla studentów i pracowników KU z Uniwersytetem w Monachium (w grudniu 2011 r. prowadziłam wykłady gościnne w tej uczelni).

Wyjazdy w ramach programu Erasmus –Sokrates oraz Erasmus+ Mobility of Staff in higher education:

28.01–02.02.2013	Ludwig–Maximilians–Universität München, Monachium Niemcy
18.03–23.03.2013	Eötvös Loránd Tudományegyetem, ELTE, Budapeszt Węgry
16.12–20.12.2013	Ludwig–Maximilians–Universität München, Monachium Niemcy
04.05–08.05.2015	Ludwig–Maximilians–Universität München, Monachium Niemcy
22.06–26.06.2015	Uniwersytet im. Ernsta Moritza Arndta, Greifswald Niemcy

W Monachium i Budapeszcie wygłosiłam wykłady otwarte dotyczące mojej pracy nad dyskursem politycznym, a także dyskursem mediów, które cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów i gości zaproszonych, m.in. *Zwertannia w ukraińskomu parlamenti, Polska solidarność i rosyjska wrogość na łamach tygodnika „Ukraiński tydzień”*.

W Monachium byłam uczestnikiem okrągłego stołu z udziałem władz dziekańskich i przedstawicieli władz Bawarii poświęconemu ówczesnemu statusowi języka ukraińskiego na tle bieżących wydarzeń politycznych i zmian konstytucyjnych w Ukrainie (29.01.2013 r., <http://www.ukrainistik-konferenz.slavistik.lmu.de/abschluss.html>). W trakcie wyjazdów prowadziłam gościnne zajęcia z nauki języków ukraińskiego i rosyjskiego.

Od roku 2008 do dzisiaj współpracuję z Centralną Komisją Egzaminacyjną Ministerstwa Edukacji Narodowej jako autor i recenzent zestawów egzaminów z języka ukraińskiego na poziomie licealnym i gimnazjalnym. Brałam aktywny udział w pracach nad

wdrożeniem nowej formuły egzaminów maturalnych, uczestniczyłam w szkoleniu dla autorów i recenzentów CEK, redagowałam materiały pomocnicze dla uczniów i nauczycieli.

5.1. Dydaktyka i organizacja

Podjęmowane przeze mnie w Katedrze Ukrainistyki obowiązki dydaktyczne i organizacyjne są związane z kierunkiem moich zainteresowań. W ramach tych obowiązków prowadzę zajęcia z praktycznej nauki języka ukraińskiego na różnych poziomach (ostatnio – na najwyższym B2, C1, C2), gramatyki opisowej języka ukraińskiego, języka komunikacji społecznej i mediów, wprowadzenie do akwizycji i nauki języka obcego, seminarium magisterskie językoznawcze (tematy obejmują terminoznawstwo ukraińskie, komunikację społeczną, socjolingwistykę).

Wypromowałam 6 prac magisterskich oraz recenzowałam 20 prac dyplomowych. Byłam członkiem komisji egzaminacyjnej podczas obrony pracy uczestnika programu „Młody naukowiec”, Studium Europy Wschodniej UW (2.06.2015 r.)

Jestem autorem i współautorem programów nauczania wspomnianych przedmiotów oraz współautorem programów studiów prowadzonych w Katedrze Ukrainistyki w systemie dziennym. Oprócz tego, jestem współautorką programów ramowych nauczania języka ukraińskiego na roku I–V studiów ukrainistycznych UW, autorką programów nauczania języka ukraińskiego na lektoratach UW (poziomy A2, B1) i języka rosyjskiego (poziomy A2, B1, B2, C1), programu nauki języka rosyjskiego na poziomie B2 i C1 dla studentów Studiów Wschodnich UW.

Od roku 2007 współpracuję ze Szkołą Języków Wschodnich UW oraz Studium Europy Wschodniej UW, gdzie prowadzę zajęcia z języka ukraińskiego i rosyjskiego, a także warsztaty tłumaczeniowe specjalistyczne z zakresu tematyki *Studiów Wschodnich*. Od 2007 roku jestem lektorem Wakacyjnych Intensywnych Kursów Językowych w Szkole Języków Wschodnich UW.

W 2012 r. pracowałam jako członek Zespołu ds. Programu Studiów nad ułożeniem i wprowadzeniem zmian do Programu w Katedrze Ukrainistyki (blok przedmiotów językoznawczych), opracowałam autorskie programy dla nowych przedmiotów: *Język komunikacji społecznej i mediów*, *Kultura i stylistyka języka ukraińskiego*, *Terminoznawstwo ukraińskie*. W roku 2015–2016 pracowałam nad wprowadzeniem zmian do Programu studiów dostosowując programy nauczania do nowych standardów kształcenia. Opracowałam nowy wniosek o prowadzenie kierunku studiów, specjalizacja *Ukrainistyka z językiem rosyjskim i angielskim*, w tym efekty specjalnościowe dla studiów I i II stopnia w Katedrze Ukrainistyki.

Wraz z dr hab. Ireną Mytnik byłam współautorką Programu Studiów Podyplomowych Kształcenia Tłumaczy Języka Ukraińskiego, uruchomionych w Katedrze Ukrainistyki w roku 2016/2017, opracowałam efekty kształcenia dla kierunku studiów.

Za swoje osiągnięcia dydaktyczne uważam wieloletnią pracę na Uniwersytecie Warszawskim nad wdrożeniem koncepcji nauczania języka obcego w oparciu o podstawy lingwokulturoznawcze oraz opracowaniem niezbędnego dla tego materiału dydaktycznego dla różnych poziomów nauczania (w latach 2007–2016), w tym także przygotowanie rozdziałów podręczników do nauki języka, m.in. dla poziomów B1 (*Z ukraińskim na Ty*, cz. 1. i cz. 2., Warszawa 2013, 2014), C1 (*Dialog kultur: Ukraina – Polska*, Warszawa 2014), koncepcji i zakresu materiału oraz zadań do podręcznika na poziomie C2 pt.: *Tematy trudne lecz nie nudne. Język ukraiński dla Polaków. Poziom zaawansowany* (we współautorstwie z Martą Saniewską, przygotowujący do druku). W pracy dydaktycznej wdrażałam metodę uczenia się przez poznawanie kultury obszaru, na którym dany język funkcjonuje, promowałam aktywne uczenie się języka poprzez odkrywanie sztuki, muzyki, literatury, mediów kraju.

Obecnie trwają prace nad kolejnym podręcznikiem do nauki ukraińskiego przy wsparciu technologii multimedialnych (projekt we współautorstwie z Uniwersytetem w Monachium), ma on stać się nowością na rynku i sprostać wymaganiom wielopoziomowego i kreatywnego nauczania języka obcego – została opracowana koncepcja, struktura, zakres tematów, zawartość modułów. Byłam recenzentem wydawniczym podręcznika autorstwa O. Borys, M. Jeż, I. Mytnik, *Z ukraińskim na Ty. Język prawny i prawniczy*, t. 3, Warszawa 2016, str. 160.

Ścisłe współpracuję z ośrodkami naukowymi i naukowo-dydaktycznymi w kraju i za granicą, m.in. w zakresie pracy nad wydawaniem monografii zbiorczych, recenzowania publikacji, jak również odbywania staży. W roku 2016 byłam opiekunem naukowym doktorantów, odbywających staż w Katedrze Ukrainistyki – mgr Julii Poltawec (promotor prof. dr Iryna Dudko, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Drahomanowa w Kijowie) oraz mgra Jurija Hrycewycza (promotor dr Jurij Hromyk, Wschodnioeuropejski Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku). Z Akademią Nauk Ukrainy współpracuję w ramach przygotowywania publikacji, m.in. zaprosiłam autorów i recenzentów do wydawanych w KU tomów z językoznawstwa ukraińskiego, w maju 2016 r. organizowałam wykłady prof. Natalii Kostusiak z Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki w Łucku.

W czasie pracy na UW nawiązałam także kontakty naukowe z badaczami z polskich uczelni, m.in. z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu – są oni w większości stałymi przedstawicielami zespołu recenzentów czasopisma „*Studia Ucrainica Varsoviensia*”.

Byłam współorganizatorem międzynarodowej konferencji naukowej z okazji 60-lecia Katedry Ukrainistyki „Ukrainistyka: tradycje i współczesność” (6.12.2013r.), konferencji „Cieleśność i tożsamość w ukraińskiej kulturze, sztuce, literaturze, języku” (Uniwersytet Warszawski, 13–16. 12. 2015 r.), wspólnie z Narodowym Pedagogicznym Uniwersytetem im. M. P. Drahomanowa w Kijowie organizowałam międzynarodową konferencję „Лінгвістичні і лінгводидактичні аспекти функціонування української мови в Україні та за кордоном” (Kijów, 11-12.10.2012) oraz konferencję „Функціональна природа тексту як лінгвосеміотичного, комунікативного і мовно-мисленнєвого утворення” (Kijów, 16-17.10.2014).

5.2. Popularyzacja

Do działalności popularyzatorskiej zaliczam powołanie z mojej inicjatywy projektu „Języki Świata”, skierowanego do uczniów szkół warszawskich. Organizatorem była Szkoła Języków Wschodnich Wydziału Orientalistycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Dzięki zaangażowaniu jej kierownika, p Ingi Kotańskiej oraz zespołu lektorów udało się zrealizować III edycje projektu: w roku 2012/2013 – dla uczniów 5–6 klas Szkoły Podstawowej nr 100 STO, w r. 2015/2016 – dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 41 im. S. Staszica, w r. 2015/2016 – dla uczniów gimnazjum nr 77 im. I. Domeyki. Zajęcia cieszyły się ogromną popularnością, udział w nich wzięło ok. 30 prowadzących, ok. 250 dzieci, zaś beneficjenci wysoko oceniali nie tylko warsztaty językowe z j. chińskiego, japońskiego, rosyjskiego, włoskiego, gruzińskiego, arabskiego i in., ale przede wszystkim pokazanie elementów różnych kultur oraz propagowanie idei tolerancji i poszanowania odmienności społecznych i kulturowych. Opracowałam koncepcję projektu i program warsztatów, koordynowałam współpracę między uczelnią a szkołami (podczas I i III edycji Projektu). Projekt będzie kontynuowany, od roku 2016/2017 planowany jest kolejny cykl zajęć dla uczniów liceum.

Uczestniczyłam także jako członek jury Konkursu Ortograficznego z Języka Ukraińskiego w Krakowie, organizowanego przez Wydział Filologiczny Uniwersytetu

Jagiellońskiego (Kraków 2011, 2012). Miałam także odczyty popularyzatorskie dla Studenckiego Koła Naukowego w Katedrze Ukrainistyki na Uniwersytecie Warszawskim, brałam udział w Dniach Otwartych UW, promując studia ukrajinistyczne (przygotowywałam ofertę dla kandydatów, w tym materiały promocyjne, zajmowałam się reklamą i promocją Katedry).

Dzięki nawiązaniu współpracy z Polskim Radiem dla Zagranicy (sekcja ukraińska) od lat organizuję wykłady dziennikarzy dla studentów Katedry Ukrainistyki, jak i warsztaty dla studentów, podczas których mają oni możliwość pracy nad przygotowaniami wywiadu, redakcją tekstu dziennikarskiego, montażem materiału.

W celu promocji uczenia się języka ukraińskiego udzieliłam wywiadów dla Polskiego Radia, Radia Bajka w audycjach poświęconych Ukrainie, j. ukraińskiemu, studiom w Polsce. Historii i promocji uczenia się j. ukraińskiego w kraju poświęciłam napisany we współautorstwie z Martą Saniewską artykuł pt. *Rzadko nauczanym językiem sąsiada*, wydany w czasopiśmie „Języki obce w szkole”, nr 12, grudzień 2014.

5.3. Pozostała działalność

Dla prowadzonej przeze mnie działalności dydaktycznej istotne jest też wykonywanie tłumaczeń na rzecz instytucji i biur tłumaczeń z Polski i Ukrainy. Współpracowałam w tym zakresie z KRASP – byłam tłumaczem podczas spotkania delegacji Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z delegacją Związku Rektorów Uczelni Polskich (Warszawa 19.05.2014) oraz podczas spotkania delegacji Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z delegacją Związku Rektorów Uczelni Polskich i Niemieckich (Warszawa 14.12.2014).

Pisemne tłumaczenia wykonywałam dla Fundacji im. K. Skubiszewskiego, Instytutu Państwa i Prawa im. Koreckiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Textem – Szkoły dla tłumaczy i Biura tłumaczeń (w trakcie realizacji *Projektu Wschodniego – 2014* redagowałam teksty o tematyce polityczno-społecznej).

Byłam redaktorem językowym wielu publikacji w języku ukraińskim, przede wszystkim monografii naukowych i podręczników.

5.4. Udział w konferencjach:

W sumie wzięłam udział w 26 konferencjach naukowych, w tym na 22 z referatem. W formie publikacji naukowych wydano 20 poprawionych i uzupełnionych wersji wygłoszonych tekstów.

1. Konferencja: „Українська мова у світі”, Międzynarodowy Instytut Oświaty, Kultury i Związków z Diasporą, Narodowy Uniwersytet „Politechnika Lwowska”, Lwów 9-10.11.2016, przyjęty 3.07.2016 r. Referat pt.: *Актуальність і перспективи дискурсивних досліджень на українському матеріалі у польському середовищі*.
2. VII Internet konferencja „Діалог мов – діалог культур. Україна і світ”, Ludwig-Maximilians-Universität, Monachium Niemcy, listopad 2016 r. Referat pt.: *Невдоволені владою: слогани і гасла Революції Гідності в Україні vs протесту KOD-у в Польщі*. Opracowanie wspólnie z Marta Saniewską, przyjęty 25.06.2016.
3. Konferencja „Cielesność i tożsamość w ukraińskiej kulturze, sztuce, literaturze, języku”, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 13–16.12.2015 r. Referat pt.: *Тілесність в українській політичній рекламі*. Współorganizator.
4. Konferencja „Лінгвістичний простір вищої школи драгоманивців” (до 95-річчя

- кафедри української мови та 180-річчя Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова), Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Drahomanowa, Kijów, Ukraina 22–23.10.2015 r. Referat pt.: *Термін 'дискурс' у лінгвістиці: розуміння, трактування, дефініція.*
5. Konferencja „Лінгвостилістика XXI ст.: стан і перспективи”, Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki, Łuck, Ukraina, 19–21.06.2015 r. Udział zaoczny, referat pt.: *Лінгвостилістичні особливості інвагураційної промови (на прикладі виступу П. Порошенка).*
 6. Ogólnoukraińskie seminarium socjolingwistyczne „Людина. Мова. Соціум. Національна безпека”, Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie, Lwów, Ukraina 09.06.2015 r. Referat pt.: *Про потребу дослідження мови пропаганди з перспективи сучасної лінгвістики.*
 7. Sesja „Swoi – Inni – Obcy w dyskursie publicznym”, Zakład Badań nad Dyskursem, Instytut Lingwistyki Stosowanej UW, Warszawa, 16–17.01.2015 r. Referat pt.: *'Solidarni z Ukrainą' i Polską: reprezentacja innego Polaka na łamach tygodnika 'Ukrajniński tydzień'. Zmiana w dialogu międzykulturowym?*
 8. V Internet-konferencji „Діалог мов – діалог культур. Україна і світ”, Ludwig-Maximilians-Universität, Monachium, Niemcy 31.10-3.11.2014 r. Referat pt.: *Звертання в українському парламентському дискурсі.*
 9. Międzynarodowa konferencja „Функціональна природа тексту як лінгвoseміотичного, комунікативного і мовно-мисленнєвого утворення”, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Drahomanowa, Kijów, Ukraina 16-17.10.2014 r. Referat pt.: *Функційність вигуків у мовленні українських політиків.* Współorganizator.
 10. XI Ogólnoukraińskie seminarium socjolingwistyczne, Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie Lwów, Ukraina, 13.05.2014 r. Udział zaoczny, referat pt.: *Діалог у парламентському дискурсі. Український взірєць?*
 11. Międzynarodowa konferencja „Теорія і практика викладання української мови як іноземної ”, Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie, Lwów, Ukraina, 24-25.04.2014 r. Referat pt.: *Від „Рукавички” до ГМО: вибір текстів на заняття з української мови для іноземців.*
 12. Konferencja z okazji 60-lecia Katedry Ukrainistyki UW „Ukrainistyka: tradycje i współczesność”, Warszawa 06.12.2013 r. Referat pt.: *Формулювання комунікату в українському політичному дискурсі: невміння чи свідоме маніпулювання?”* Współorganizator.
 13. Międzynarodowa konferencja „Ukrainistyka: wczoraj, dzisiaj, jutro”, UAM, Poznań 7-9.11.2013 r. Referat pt.: *Фразеологізми та неофразеологізми в українському парламентському дискурсі.*
 14. IV Internet-konferencja „Діалог мов – діалог культур. Україна і світ”, Ludwig-Maximilians-Universität Monachium, Niemcy 31.10-3.11.2013 r. Referat pt.: *„Я прошу вас, послухайте. Криком ми ж нічого не допоможемо один одному”, або про розмовний стиль в українському парламентському дискурсі.*
 15. Międzynarodowa konferencja „Język ukraiński poza granicami Ukrainy”, UMCS, Lublin, 24-25.10. 2013 r. Referat pt.: *Свої-інші-чужі в українському медіа-дискурсі.*
 16. Międzynarodowa konferencja „Теорія і практика викладання української мови як іноземної”, Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie, Lwów, Ukraina 3-4.04.2013 r. Udział zaoczny, referat pt.: *Сертифікаційний іспит із української мови на рівні B2: зміна зразка.*
 17. II Internet-konferencja „Діалог мов – діалог культур. Україна і світ”, Ludwig-Maximilians-Universität Monachium, Niemcy 1-4.11.2012 r. Referat pt.: *Українська*

- мова в соціальній мережі.
18. Międzynarodowa konferencja „Лінгвістичні і лінгводидактичні аспекти функціонування української мови в Україні та за кордоном”, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Drahomanowa, Kijów, Ukraina 11-12.10.2012 r. Referat pt.: *Перевірка знань української мови як іноземної у Польщі. Współorganizator.*
 19. XI Międzynarodowa konferencja „Semantyka mowy i tekstu”, Uniwersytet Przykarpacki im. Wasyla Stefanyka, Iwano-Frankiówsk, Ukraina 26-28.09.2012 r. Udział zaoczny, referat pt.: *Диференціація графем темпоральності семантико-синтаксичної природи.*
 20. IX Ogólnoukraińskie seminarium socjolingwistyczne, Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie, Lwów, Ukraina 04.04.2012 r. Referat pt.: *Роль Фейсбуку у формуванні молодіжного сленгу.*
 21. Międzynarodowa konferencja „Системний аналіз функціонування мовних одиниць”, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Drahomanowa, Kijów, Ukraina 22-23.09.2011 r. Referat pt.: *Морфолого-синтаксичний склад категорії темпоральності в українській мові.*
 22. Międzynarodowa konferencja „Лексичні та граматичні одиниці: функціонально-семантичний і комунікативно-прагматичний аспекти”, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Drahomanowa, Kijów, Ukraina 20.05.2011 r. Referat pt.: *Дієприслівник: часова характеристика.*
 23. VIII Ogólnoukraińskie seminarium socjolingwistyczne, Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie, Lwów, Ukraina 12.05.2011 r. Referat pt.: *Польська соціолінгвістика: вибрані аспекти дослідження вербальної агресії.*
 24. Konferencja „Wybory Prezydenta Ukrainy – 2010”, Wyższa Szkoła Cła i Logistyki, Warszawa 20.01.2010 r. Referat pt.: *Status języka ukraińskiego w przedwyborczych programach kandydatów na Prezydenta Ukrainy w roku 2010.*
 25. Konferencja Młodych Sławistów, Univerzita Karlova w Praze, Praga, Czechy, 4-5.11.2009 r. Referat pt.: *Kwestie językowe na Ukrainie w XXI stóleciu – zmiany czy bez zmian?*
 26. Międzynarodowa konferencja „Розвиток словникового складу та граматичного ладу української мови у зв'язку з демократизаційними та глобалізаційними процесами”, Międzynarodowy Uniwersytet Ekonomiczno-Humanistyczny im. S. Demjanczuka, Instytut Języka Ukraińskiego Akademii Nauk Ukrainy, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Drahomanowa, Kijów-Riwne, Ukraina 15-16.10.2009 r. Referat pt.: *Сполучники підрядності у системі засобів вираження темпоральних семантико-синтаксичних відношень.*
 27. Sympozjum naukowe „Rosja-Ukraina: trudne sąsiedztwo”, Wyższa Szkoła Cła i Logistyki, Warszawa 7.05.2009 r. Referat pt.: *Być czy nie być: język rosyjski na Ukrainie jako drugi język państwowy.*
 28. Konferencja „Леса України і сучасність”, Wołyński Narodowy Uniwersytet im. Łesi Ukrainki, Łuck, Ukraina 3-4.04.2009. Referat pt.: *„Pieśń Lasu” як візитівка Лесі Українки у Польщі.*

JRomanick